

LOODUSNÄHTUSED

Eesti rannikul on mere kuumalaine, septembri merevee temperatuur on viimase 30 aasta kõige soojem

Rohegeenius

17. sept. 2024 kell 12:58

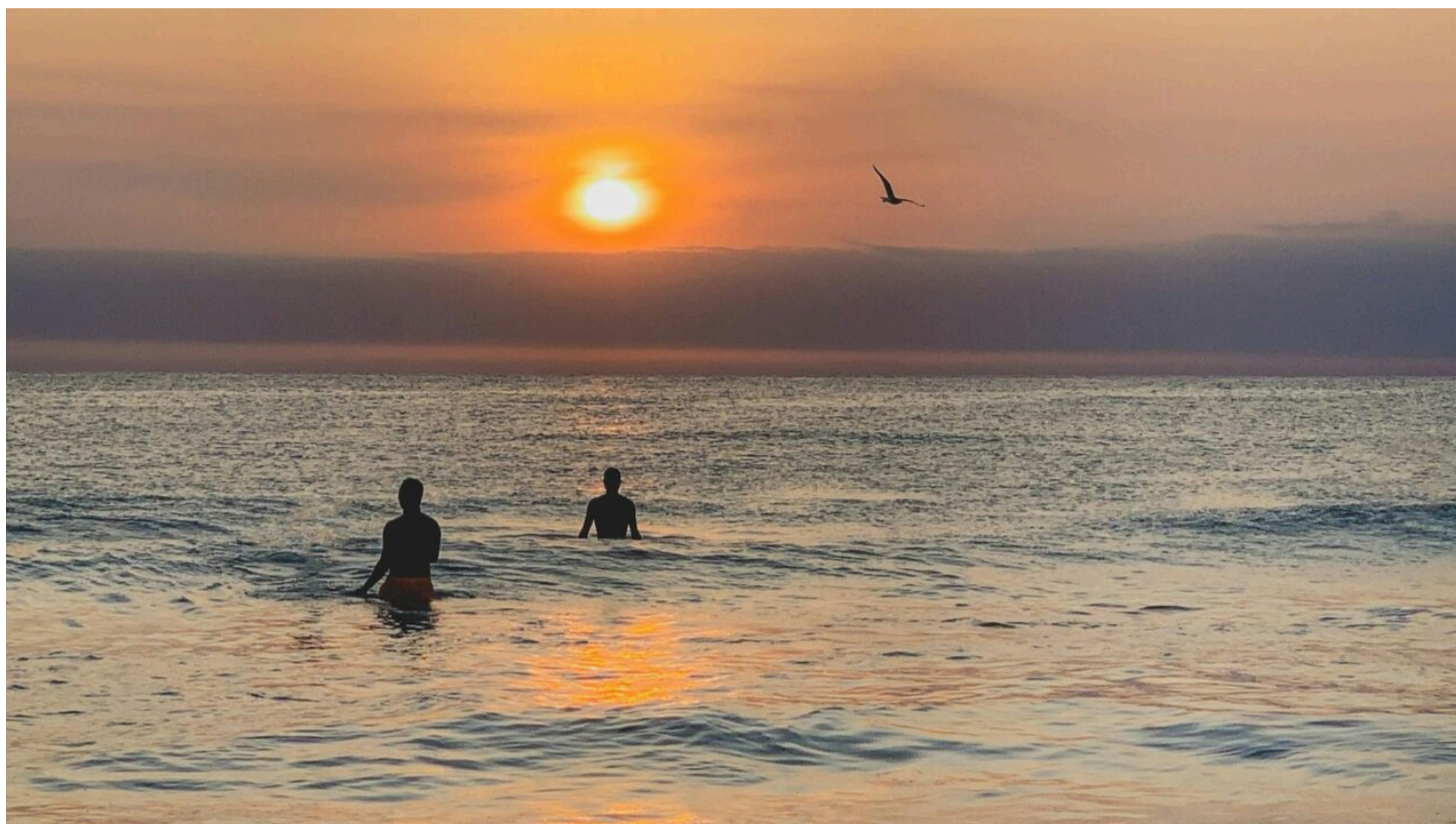

Foto: Pexels.com

🔒 Geeniuse tellijale

Septembri õhutemperatuuri päevarekordite purunemised on avaldanud oma mõju ka merepinna temperatuurile Eesti rannikul. TalTechi satelliitpiltide analüüs näitab, et kõikjal Eesti rannikumeres on merepinna temperatuur 17-18 kraadi juures.

Seda kinnitavad ka ranniku seirejaamade [andmed](#). Vee temperatuur on oluliselt kõrgem kui viimasel 30 aastal keskmiselt septembrikuus. Septembri keskpaigale iseloomulik keskmine merevee temperatuur sõltuvalt asukohast on 14-15 kraadi läheduses.

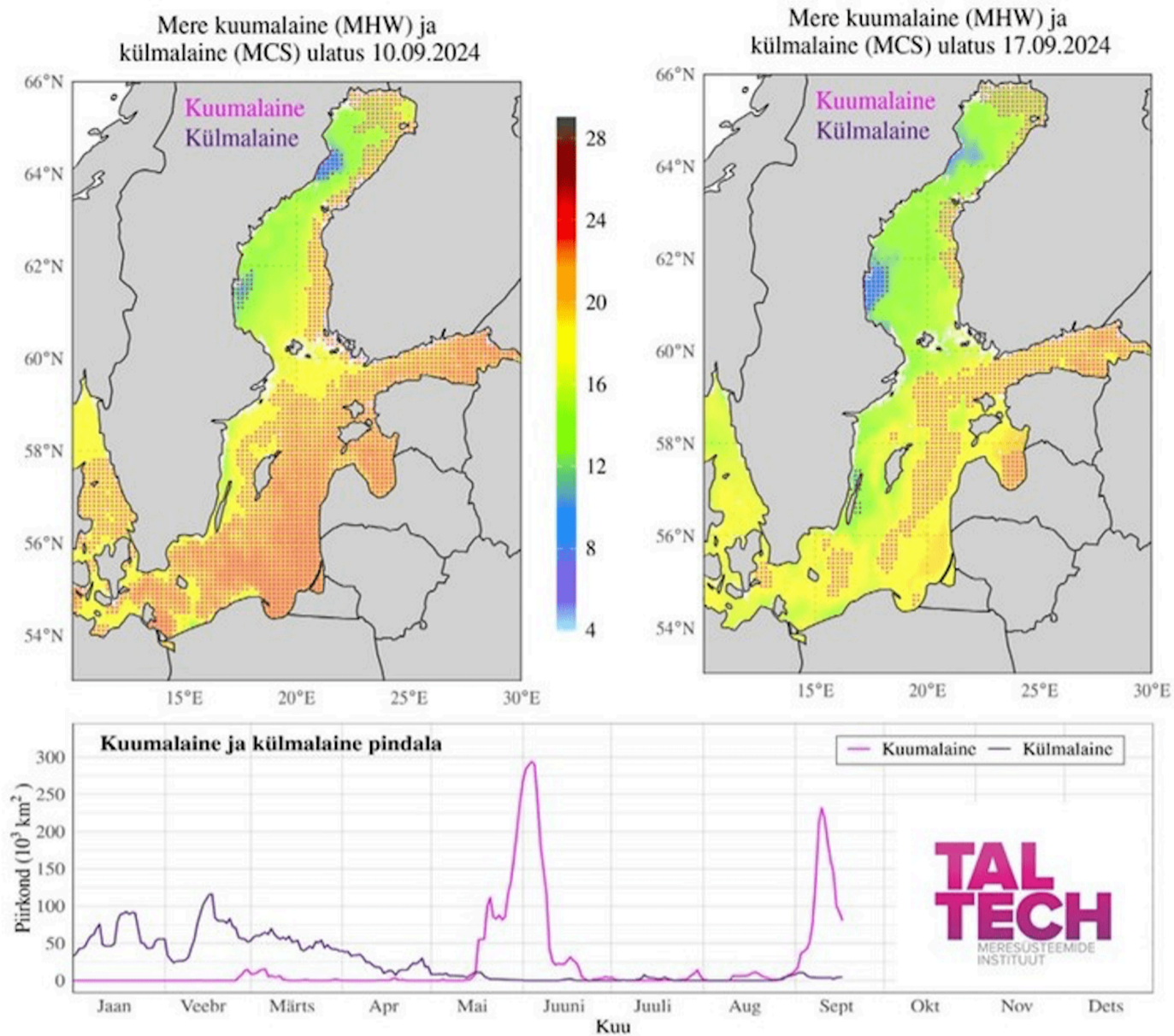
Alates augusti lõpust (29. august) on Läänemere idaosas arenenud mere kuumalaine. Praeguse mereleitsaku maksimaalne ulatus oli 10. septembril, kui vee temperatuur oli tavapärasest 4 kraadi kõrgem (olles 19-20 kraadi kandis) ning mere kuumalaine kattis 230 000 ruutkilomeetrit Läänemerest (üle 50%).

Tänase seisuga (17. september) on mereleitsakust mõjutatud ala ulatus 80 000 ruutkilomeetrit (vt joonist). Lähipäevade mudelprognnoosi kohaselt soojad ilmad püsivad. See annab alust arvata, et mere kuumalaine kestab veel edasi ning rannas on vesi karastatud inimeste jaoks ujutav.

TalTechi meresüsteemide kaugseire kaasprofessori Rivo Uiboupin'i sõnul on mere kuumalained ekstreemsed olukorrad, kui vee temperatuur on vähemalt viis päeva oluliselt kõrgem võrreldes antud päeva 30 aasta keskmisega.

“Tavaliselt räägitakse mere kuumalainetest suvel, kui esinevad kõrged absoluutsed temperatuurid. Kuid mereleitsak võib esineda ka sügisel või lausa talvel, juhul kui vee temperatuur on oluliselt kõrgem antud päevale iseloomulikust pikaajalisest keskmisest,” täpsustas Uiboupin.

Mere kuumalainete esinemise sagedus, kestvus ja ulatus on viimastel kümnenditel Läänemeres suurenenud. „Praeguse mereleitsaku puhul ongi huvitav asjaolu, et tegemist on sündmusega, mis on mitmel päeval ületanud viimase 30 aasta septembrikuu mere kuumalainete intensiivsuse rekordi,“ lisas Uiboupin.

Sellel joonisel on näha merepinna temperatuur ja mereleitsakust mõjutatud piirkond (varjutatud) sündmuse tipphetkel 10. septembril (ülemine vasak paneel) ja täna 17. septembril (ülemine parem paneel). Alumine joonis näitab mereleitsakust mõjutatud ala suuruse muutust 2024. aastal. Graafikul on näha nii käesolev sügisene mereleitsak, kui ka ekstreemne kevadine sündmus, mil pea kogu Läänemeri oli mere leitsakust mõjutatud ning saavutati mereleitsaku maksimaalne intensiivsus 10.68 kraadi. Allikas: TalTech meresüsteemide instituudi kliimateenus: <https://cmems.msi.ttu.ee/>

Mereleitsaku seireteenus tugineb Copernicuse Mereteenuse jagatavatele kaugseire andmetele (Copernicuse merekeskkonna seireteenused Läänemere seire ja prognoosikeskuses) ning panustab kliimamuutustega kohanemise tegevuste elluviimisesse Eestis (projekt AdaptEst).

Hoolid Eesti loodusest ja tahad olla kursis keskkonnanuudistega? Saadame sulle kord nädalas ülevaate Eesti suurima roheportaali parimatest lugudest.

Minu e-posti aadress

Märksõnad: [kuumalaine](#), [mere kuumalaine](#), [TalTech](#)

SAMAL TEEMAL